

สรุปผลการดำเนินงานระยะที่ 1

โครงการสร้างชุมชนบริหารจัดการตัวเอง
ในพื้นที่ประสบพิบัติภัยสึนามิ

มิถุนายน 2555 – มกราคม 2557

โดย

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อท้องถิ่น

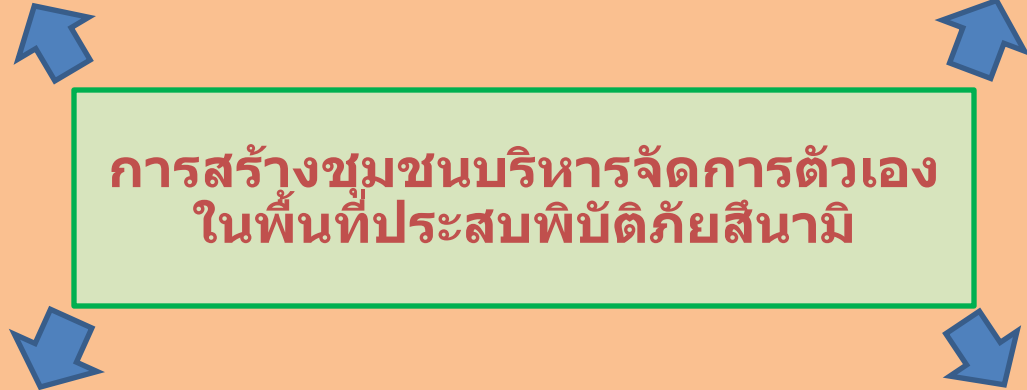

สนับสนุนโดย

เป้าหมาย: สร้าง**ชุมชนที่สามารถบริหารจัดการตนเอง**ได้ดีขึ้น โดยใช้ **ข้อมูล ความรู้ และกระบวนการมีส่วนร่วม** เพื่อคลี่คลายปัญหาชุมชนที่เป็นผลสืบเนื่องจากพิบัติภัยสึนามิ

วัตถุประสงค์:
 1) พัฒนาให้เกิด **ชุมชนบริหารจัดการตนเอง** ต้นแบบ
 2) **สังเคราะห์ความรู้** เพื่อการขยายผลสู่พื้นที่อื่น

กรอบการดำเนินงาน	
กรอบเวลา	กรอบงาน
ระยะที่ 1 (18 เดือน): ม.ย.55 – พ.ย.56 *ขยายเวลาถึง พ.ค.57	สร้างชุมชนบริหารจัดการตนเองต้นแบบ
ระยะที่ 2 (18 เดือน)	ขยายผลสู่ชุมชนใหม่ หรือ ยกระดับการดำเนินงานชุมชนเดิม

พื้นที่ปฏิบัติการ 3 จังหวัด

- **สตูล 4 ชุมชน:** หลอมปิ่น/ขอนแก่น/บ่อเจ็ดลูก/นุโบย
- **ตรัง 4 ชุมชน:** เกาะสุกร/ในทอน/คลองชีล้อม/หาดยาวเจ้าไหม
- **ระนอง 3 ชุมชน:** กำพวน/บางกล้วยนอก/ทะเลนอก

พื้นที่ดำเนินโครงการทั้งหมด 11 แห่ง

ครอบคลุม 11 ชุมชน 5 อำเภอ 3 จังหวัด

อ.สุขสำราญ จ.ระนอง (3)

- สวัสดิการชุมชน “กองทุนวันละบาท” ด.กำพวน
- การผลิตน้ำปลาเพื่อสร้างอาชีพทางเลือกบ้านบางกล้วยนอก
- การผลิตก๊าซชีวภาพจากขยะอินทรีย์บ้านทะเลนอก

อ.กันตัง (2)

- การพัฒนาการแปรรูปอาหารทะเลของกลุ่มสตรี
- การสร้างจิตสำนึกคนรุ่นใหม่เพื่อการจัดการป่าชายเลน

อ.ละงู จ.สตูล (3)

- การจัดการพื้นที่อ่าวทุ่งนุ้ย
- การปลูกพืชปลอดสารพิษบ้านบ่อเจ็ดลูก
- การทำธนาคารปูม้าเพื่อการจัดการทรัพยากรปูม้าบ้านนุ้ย

จำแนกตามลักษณะประเด็นได้ดังนี้

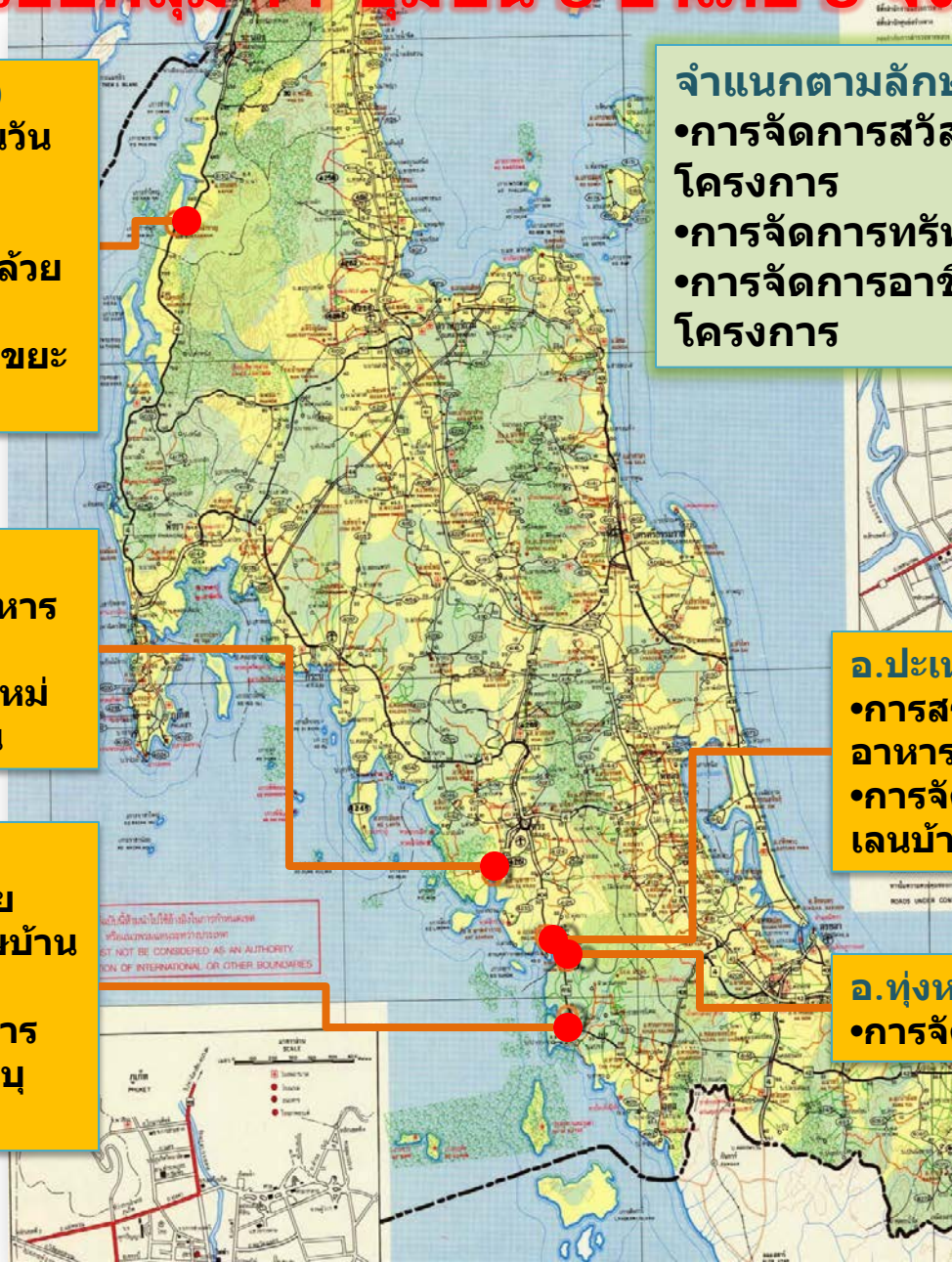
- การจัดการสวัสดิการชุมชน 2 โครงการ
- การจัดการทรัพยากร 5 โครงการ
- การจัดการอาชีพทางเลือก 4 โครงการ

อ.ปะเหลียน(2)

- การสร้างความมั่นคงทางอาหารเกาะสุกร
- การจัดการทรัพยากรป่าชายเลนบ้านในทอน

อ.ทุ่งหว้า(1)

- การจัดการพื้นที่ทางทะเล

- กำกับเป้าหมายภาพรวม
- เชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างพื้นที่
- ติดตามในพื้นที่เป็นระยะ
- ประสานงานและหนุนเสริมระดับเหนือพื้นที่
- ส่งเคราะห์องค์ความรู้ภาพรวม

สตูล

ระนอง

ตรัง

Empowerment

ชุมชนปฏิบัติการ

ชุมชนต้นแบบ

ชุมชน

ขยายผล/ยกระดับ

PROCESS

คัดเลือกพื้นที่และ
พัฒนาให้เกิดเป็น
ชุมชนบริหารจัดการ
ตัวเองต้นแบบ

ขยายผลความสำเร็จสู่
ชุมชนอื่นและยกระดับ
การดำเนินงานชุมชน
ต้นแบบ

OUTPUT

เกิดชุมชนบริหาร
จัดการตัวเองต้นแบบ

เกิดการขยายผล
ความสำเร็จสู่ชุมชนอื่น/
ชุมชนบริหารจัดการ
ตัวเองต้นแบบได้
ยกระดับการดำเนินงาน

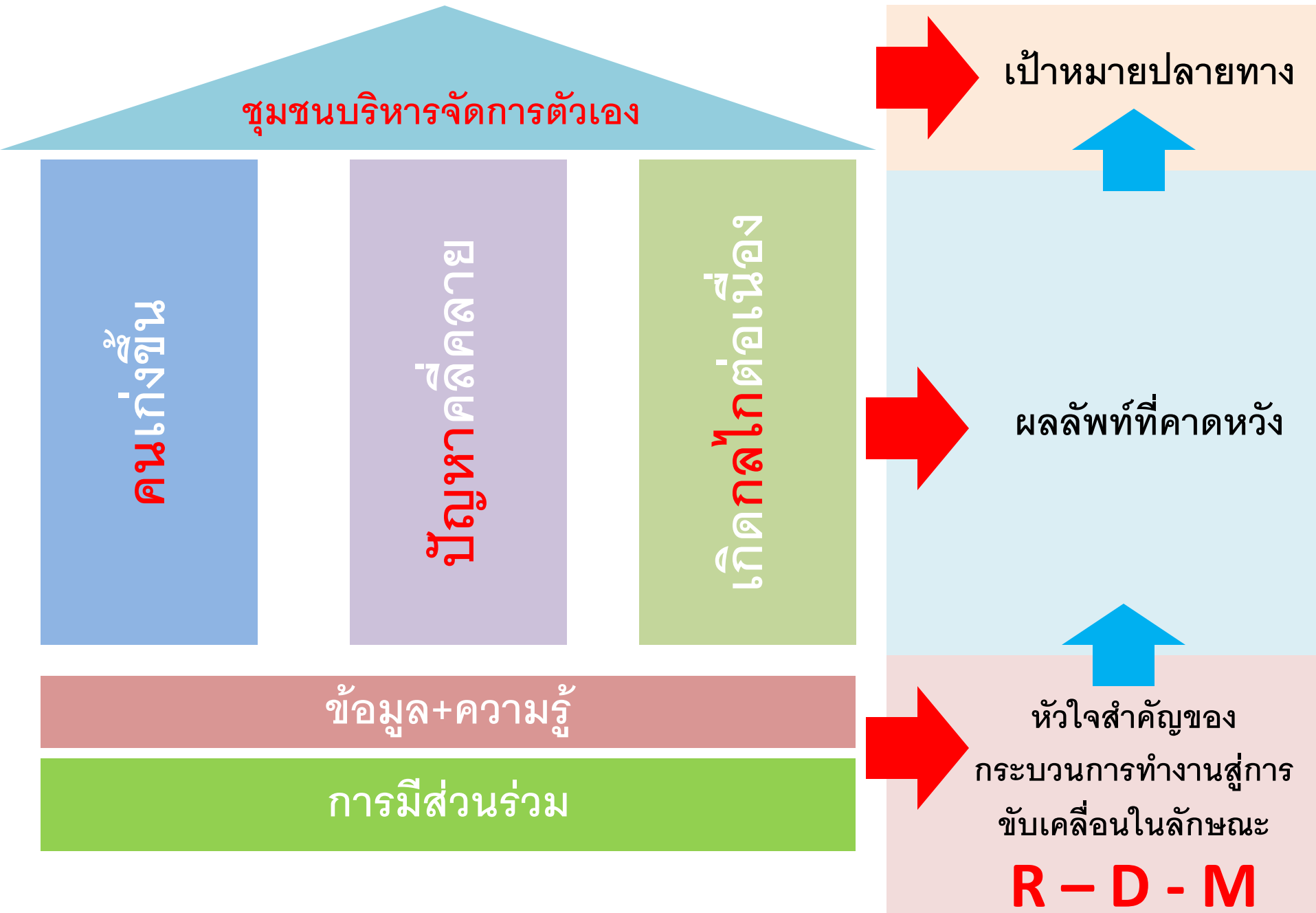
ระยะที่ 1: 18 เดือน

ระยะที่ 2: 18 เดือน

องค์ประกอบการบริหารจัดการโครงการ (ระนอง ตัง สตุล)

กรอบแนวคิดการสร้างชุมชนบริหารจัดการตัวเอง

Research

- เห็นคุณค่าและความสำคัญของ **"ข้อมูล"**
- ค้นหา **"ข้อมูล"** และ **"ความรู้"** ที่จำเป็น
- **"ออกแบบ"** และ **"ตัดสินใจ"** แก้ปัญหาบนฐานข้อมูลและความรู้

Research

- เห็นคุณค่าและความสำคัญของ “ข้อมูล”
- ค้นหา “ข้อมูล” และ “ความรู้” ที่จำเป็น
- ออกแบบและตัดสินใจแก้ปัญหาบนฐานข้อมูล และความรู้

ศึกษาข้อมูล
ทรัพยากร
ป่าชายเลน
ผืนสุดท้าย

สร้างการ
เรียนรู้ให้กับ
เยาวชนผ่าน
การเก็บ
ข้อมูลการใช้
ประโยชน์
จากป่าชาย
เลน

Research

- เห็นคุณค่าและความสำคัญของ “ข้อมูล”
- ค้นหา “ข้อมูล” และ “ความรู้” ที่จำเป็น
- ออกแบบและตัดสินใจแก้ปัญหาบนฐานข้อมูล และความรู้

ตาราง ราคาจำหน่ายปุ๋ย

สูตรปุ๋ย	ปุ๋ยโรตารี่	2552	2553	2554	2555
15-15-15	บำรุงดินแรงสุด	1240	905	890	1000
13-13-21	บำรุงผล	1000	1,020	1010	1100
8-24-24	เพิ่มออกแทนดียม				1270
ปุ๋ยมูลสัตว์	บำรุงดิน	10	25	30	35

หมายเหตุ ปุ๋ย 1 กระสอบ ขนาด 50 กิโลกรัม

ตารางแสดงราคาเมล็ดพันธ์ุ

พันธ์ุ	ชื่อ	2555 (บาท)	2554 (บาท)	2555 (บาท)
มะม่วง (1-2555)	ชั่ง	1,200	1,200	1,250
มะม่วง (1-2555)	ชั่ง	1,200	1,200	1,250
กล้วย (1-2555)	ชั่ง	1,050	1,050	1,150
กล้วย (1-2555)	ชั่ง	1,050	1,050	1,150
กล้วย (1-2555)	ชั่ง	300	300	300
กล้วย (1-2555)	ชั่ง	350	350	350
กล้วย (1-2555)	ชั่ง	-	700	750
กล้วย (1-2555)	ชั่ง	430	550	430
กล้วย (1-2555)	ชั่ง	-	500	430
กล้วย (1-2555)	ชั่ง	-	600	650

การปลูกพืชผักสวนครัว

ผักสวนครัวเป็นพืชที่มีประโยชน์สูง มีวิตามินซีสูง ช่วยเสริมภูมิคุ้มกันโรค และช่วยในการขับถ่าย

การปลูกผักสวนครัวสามารถทำได้ทั้งในโรงเรือนและกลางแจ้ง

การดูแลรักษาผักสวนครัว

การรดน้ำให้เพียงพอ

การกำจัดวัชพืช

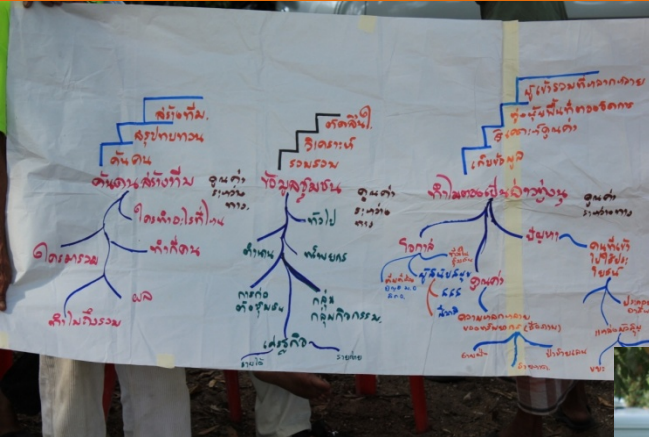
การป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช

ศึกษาข้อมูล
ต้นทุน
การเกษตร ค่า
ปุ๋ย ค่าเมล็ด
พันธ์ุ ฯลฯ เพื่อ
วางแผน
ปรับปรุงการ
ผลิตที่เน้นการ
พึ่งตนเอง

Research

- เห็นคุณค่าและความสำคัญของ “ข้อมูล”
- ค้นหา “ข้อมูล” และ “ความรู้” ที่จำเป็น
- ออกแบบและตัดสินใจแก้ปัญหาบนฐานข้อมูล และความรู้

ศึกษาข้อมูล
ประโยชน์ที่ได้
และความ
คิดเห็นของ
ชุมชนต่อการ
พัฒนาอ่าวตู่ญ้อย

นำข้อมูลที่
ได้มา
ออกแบบการ
จัดการพื้นที่
อ่าวตู่ญ้อย

Research

- เห็นคุณค่าและความสำคัญของ “ข้อมูล”
- ค้นหา “ข้อมูล” และ “ความรู้” ที่จำเป็น
- ออกแบบและตัดสินใจแก้ปัญหาบนฐานข้อมูล และความรู้

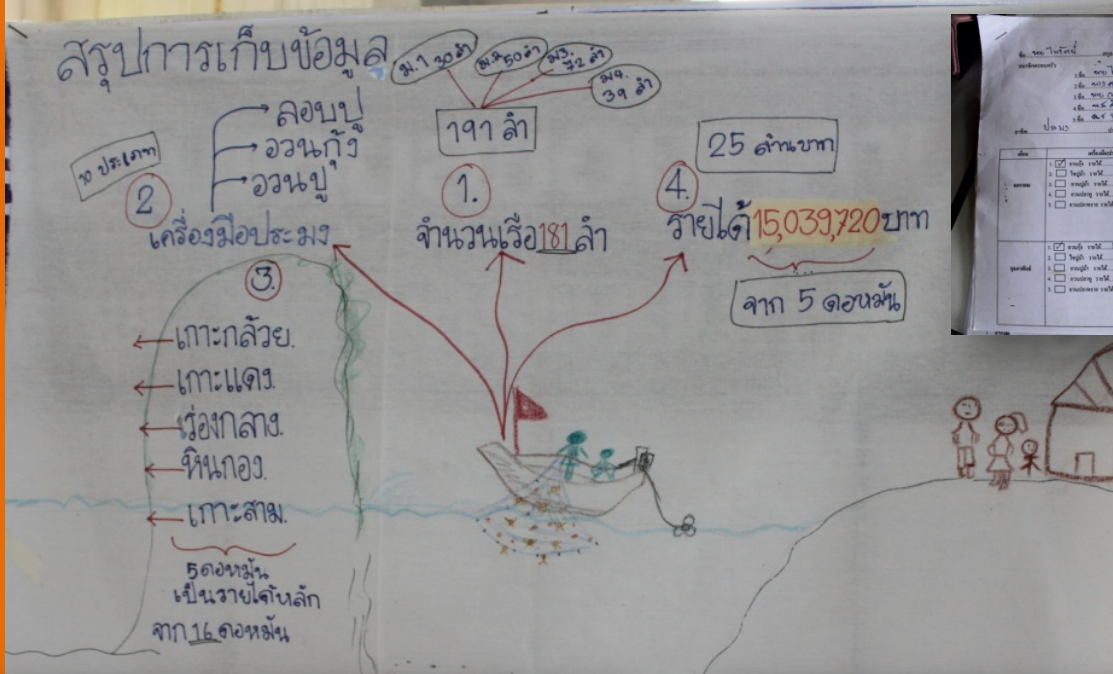

ศึกษาปฏิทินวิถีชีวิต ชุมชน และเก็บข้อมูล รายรับ ต้นทุน จากการ ทดลองแปรรูปสัตว์น้ำ เพื่อจำหน่าย

Research

- เห็นคุณค่าและความสำคัญของ “ข้อมูล”
- ค้นหา “ข้อมูล” และ “ความรู้” ที่จำเป็น
- ออกแบบและตัดสินใจแก้ปัญหาบนฐานข้อมูล และความรู้

ชื่อ	เพศ	อายุ	อาชีพ	รายได้
1. นาย วิชาญ ใจดี	♂	45	เกษตรกร	15,000
2. นาย วิชาญ ใจดี	♂	45	เกษตรกร	15,000
3. นาย วิชาญ ใจดี	♂	45	เกษตรกร	15,000
4. นาย วิชาญ ใจดี	♂	45	เกษตรกร	15,000
5. นาย วิชาญ ใจดี	♂	45	เกษตรกร	15,000

เก็บข้อมูลเพื่อ
ศึกษา “คุณค่า”
และ “มูลค่า” ที่ได้
จากทะเลชุมชน
ขอนแก่น และ
นำข้อมูลไปสร้าง
“การมีส่วนร่วม”
ของทุกฝ่ายที่
เกี่ยวข้อง

กระบวนการสำคัญของงาน

Development

- ลงมือ "แก้ไข" ปัญหา
- พัฒนาให้เกิดรูปธรรมความเปลี่ยนแปลง

Development

- เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ
- ลงมือ “แก้ไข” ปัญหา
- พัฒนาให้เกิดรูปธรรมความเปลี่ยนแปลง

ชุมชนบ่อเจ็ดลูก จ.สตูล

ทดลองทำ
เกษตรกร
ปลอดภัยเคมี

ทดลองหมัก
น้ำปลาเพื่อใช้
ในครัวเรือน
และชุมชน

ชุมชนบางกล้วยนอก จ.ระนอง

Development

- เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ
- ลงมือ “แก้ไข” ปัญหา
- พัฒนาให้เกิดรูปธรรมความเปลี่ยนแปลง

หาวิธีเพิ่ม
สมาชิก/ปรับ
ระบบบริหาร
จัดการ “กองทุน
วันละบาท” ใหม่

Development

- เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ
- ลงมือ “แก้ไข” ปัญหา
- พัฒนาให้เกิดรูปธรรมความเปลี่ยนแปลง

ทดลองแปรรูปสัตว์น้ำ
เพื่อจำหน่าย พร้อม
กำหนดแนวทางการ
บริหารจัดการกลุ่ม

ชุมชนหาดยาวเจ้าใหม่ จ.ตรัง

ทดลองเลี้ยงปลา
ในพื้นที่ป่าชาย
เลน/เรียนรู้
วงจรชีวิตปลา

ชุมชนบ้านในทอน จ.สตูล

กระบวนการสำคัญของงาน

Movement

นำไปสู่การขับเคลื่อน และการ**จัดการร่วม**กันของคนในชุมชน

Movement

นำไปสู่การขับเคลื่อน และการจัดการ
ร่วมกันของคนในชุมชน

เชื่อมโยง
**"เครือข่าย 6
มัศยิด"** ในตำบล
กำแพง เพื่อใช้
หลักศาสนา มา
ช่วยการขับเคลื่อน
**"กองทุนวันละ
บาท"** เพื่อ
ช่วยเหลือ
ผู้ด้อยโอกาส และ
ผู้ติดเชื้อในชุมชน

Movement

นำไปสู่การขับเคลื่อน และการจัดการ
ร่วมกันของคนในชุมชน

ชุมชนหลอมปิ่น
เกิดการ**จัดตั้ง**
"กลไก 6 ฝ่ายใน
ชุมชน" ในการ
จัดการอ่าวทุ่งนุ้ย
ร่วมกัน และมี
แนวคิดจะขยายไปสู่
การจัดการเรื่องอื่นๆ
ในชุมชนต่อไป

Movement

นำไปสู่การขับเคลื่อน และการจัดการ
ร่วมกันของคนในชุมชน

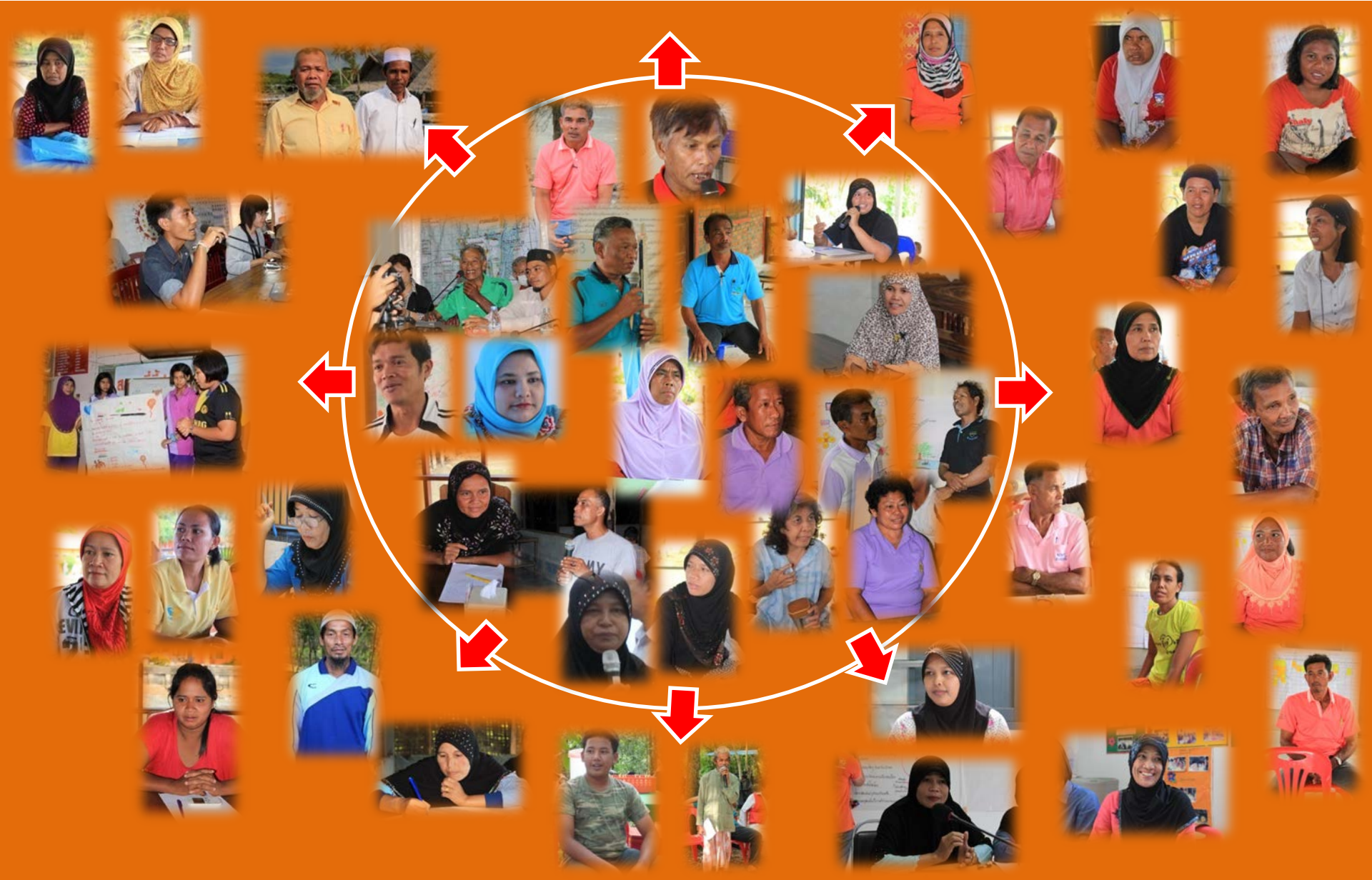

เกิดกระบวนการ
ขับเคลื่อน
“เครือข่ายชาวนา
เกาะสุกร” สู่การ
สร้างจิตสำนึกชาวนา
เพื่อรักษาไว้ซึ่งที่นา
สำหรับเลี้ยงคนบน
เกาะ

ผลที่เกิดขึ้น: คนพัฒนา

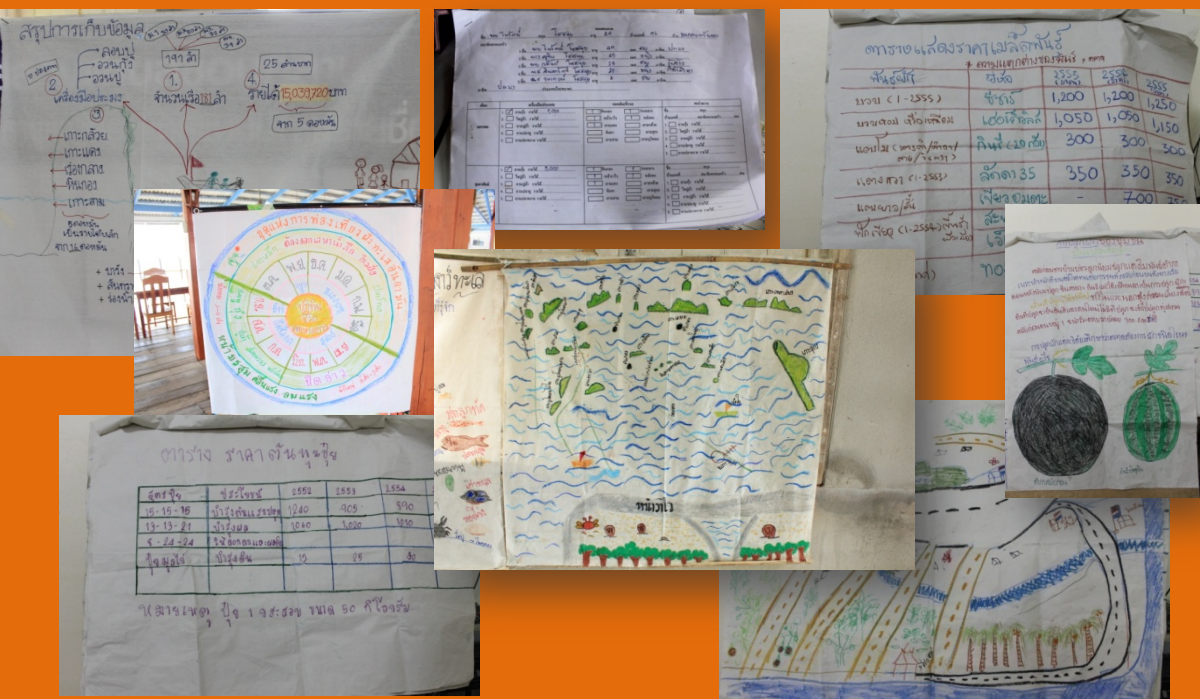
ผลที่เกิดขึ้น: คนพัฒนา

เกิดแกนนำแถวหนึ่ง สู่การสร้าง
และพัฒนาแกนนำแถวสอง

ผลที่เกิดขึ้น: คนพัฒนา

ทีมชุมชนเห็น “คุณค่า” ของ “ข้อมูล” และ “การมีส่วนร่วม”

ข้อมูลต่างๆ ที่ทีมชุมชนเป็นผู้ลงมือจัดเก็บเพื่อนำมาวิเคราะห์และออกแบบการแก้ไข ปัญหาของตัวเอง

“ที่ผ่านมามีเก็บข้อมูลมาก็เอามากองๆ ไว้มันได้เอามาใช้อะไร แต่งานนี้ทำให้เรารู้ว่า เก็บแล้วต้องเอามาวิเคราะห์ และนำไปใช้ประโยชน์”

ทีมสภาองค์กรชุมชนตำบลขอนแก่น

ผลที่เกิดขึ้น: คนพัฒนา

ทีมชุมชนได้พัฒนาทักษะการ
จัดการข้อมูล คิด/วิเคราะห์ นำเสนอ

เก็บข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล

นำเสนอข้อมูล

ทีมชุมชนได้พัฒนา
ทักษะการทำงานผ่าน
การดำเนินโครงการ
เริ่มตั้งแต่การเก็บ
ข้อมูล วิเคราะห์ ใช้
ประโยชน์ และ
นำเสนอ

“มะซิง” เดิมทำงานอยู่ในแต่ในครัว ไม่ค่อยได้ออกมาร่วม
เวทีกับคนอื่น แต่วันนี้มะซิงเป็นหัวหน้าโครงการการปลูก
ผักปลอดสารพิษบ้านบ่อเจ็ดลูก ได้ฝึกฝนเรื่องการเก็บ
ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ออกมานำเสนอหน้าเวที จากคน
เบื้องหลังวันนี้มะซิงกลายเป็นคนเบื้องหน้า

ผลที่เกิดขึ้น: คนพัฒนา

ทีมชุมชนได้พัฒนาทักษะผ่านงานที่ทำ เช่น ทักษะการแปรรูปสัตว์น้ำ การหมักน้ำปลา การทำแก๊สชีวภาพ การทำบัญชีครัวเรือน ฯลฯ

แปรรูปสัตว์น้ำ

หมักน้ำปลา

ชุมชนพัฒนาทักษะด้วยการลงมือทำ โดยอาศัยทั้งความรู้จากภายนอก และภายในชุมชนตัวเอง

“พอไปดูงานที่ระยอง เราก็ได้ความรู้ว่า เราไม่จำเป็นต้องหมักนานถึง 9 เดือนก็ได้ เพราะที่ระยอง เขาหมัก 5 เดือนก็ได้ น้ำปลาแล้ว”
จะสาว ทีมชุมชนบ้านบางกล้วยนอก

ผลที่เกิดขึ้น: ปัญหาคลื่นคลาย

ผลที่เกิดขึ้น: ปัญหาคลี่คลาย

ปัญหาในชุมชนบางเรื่อง
ได้รับการคลี่คลาย บาง
เรื่องอยู่ระหว่างดำเนินการ

พื้นที่	ปัญหาคลี่คลาย
หลอมปิ่น	<ul style="list-style-type: none">• การมีส่วนร่วมของวัยรุ่น และปัญหาขยะบริเวณอ่าวลดลง• แนวทางการพัฒนาพื้นที่อ่าวทุ่งนุ้ย (อยู่ระหว่างดำเนินการ)• เกิดร่างระเบียบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อ่าวทุ่งนุ้ย (อยู่ระหว่างเสนอเข้า อบต.)
บ่อเจ็ดลูก	<ul style="list-style-type: none">• คนในชุมชนหันมาทดลองปลูกผักปลอดสารพิษในพื้นที่ตัวเองมากขึ้น• ชุมชนเกิดการลดต้นทุนการผลิต เนื่องจากหันมาได้สารชีวภาพ และลดการใช้สารเคมี
บุโบย	<ul style="list-style-type: none">• เกิดธนาคารปูม้า• ได้แนวทางในการจัดการทรัพยากรในพื้นที่ (อยู่ระหว่างดำเนินการ)
ขอนคลาน	<ul style="list-style-type: none">• แนวทางการจัดการพื้นที่ทางทะเล ตำบลขอนคลาน (อยู่ระหว่างผลักดันเข้า อบต.)• พอช. เลือกให้เป็นพื้นที่ทำงานเข้มข้น พร้อมสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการต่อ

“พอดคนในชุมชนมาช่วยกันจัดการอ่าวทุ่งนุ้ย สัตว์
สงวนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเสือ สิงห์ กระทิง ก็หายไป
หมดแล้ว ส่วนขยะที่เคยมี ตอนนี้ก็น้อยลงมาก”

บังหรีย์ ทีมชุมชนบ้านหลอมปิ่น

ผลที่เกิดขึ้น: ปัญหาคลี่คลาย

ปัญหาในชุมชนบางเรื่อง
ได้รับการคลี่คลาย บาง
เรื่องอยู่ระหว่างดำเนินการ

พื้นที่	ปัญหาคลี่คลาย
เกาะสุกร	<ul style="list-style-type: none">•เกิดเครือข่ายชาวนาตำบลเกาะสุกร•เกิดกองทุนชาวนา ปัจจุบันมีเงินออมประมาณ 1 แสนบาท•เกิดครัวเรือนที่หันมาทำนาอินทรีย์ 8 ครัวเรือน ที่เหลือมีการลดใช้สารเคมี และหันมาทำปุ๋ยใช้เองมากขึ้น•สกว. และ พอช. เข้ามาช่วยสนับสนุนต่อยอดการทำกองทุนชาวนา
หาดยาวเจ้าใหม่	<ul style="list-style-type: none">•ได้แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มที่ชัดเจน•ได้ทดลองแปรรูปปลาเพื่อจำหน่าย และพบว่าสามารถขายได้ และมีกำไร กำลังจะพัฒนาเรื่องบรรจุภัณฑ์ และมองหาทางเลือกอาชีพอื่นให้กับกลุ่มเพิ่มเติม
บ้านในทอน	<ul style="list-style-type: none">•อยู่ระหว่างการทดลองเลี้ยงปู และสาหร่าย
คลองซีล้อม	<ul style="list-style-type: none">•คนในชุมชน และเยาวชนคนรุ่นใหม่ เห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าชายเลน•อยู่ระหว่างการจัดทำร่างแนวทางในการจัดการทรัพยากรป่าชายเลน เพื่อเสนอเข้า อบต.

ผลที่เกิดขึ้น: ปัญหาคลี่คลาย

• ปัญหาในชุมชนบางเรื่อง ได้รับการคลี่คลาย บางเรื่อง อยู่ระหว่างดำเนินการ

พื้นที่	ปัญหาคลี่คลาย
บางกลัยนอก	• อยู่ระหว่างการทดลองหมักน้ำปลา โดยใช้วัตถุดิบที่มีในชุมชน และได้เทคนิคในการย่นระยะเวลาการหมักจาก 9 เดือน เหลือ 5 เดือน
กำแพง	• สมาชิกกองทุนขยายเพิ่มขึ้น ภายใต้ข้อตกลงใหม่ "1 ครัวเรือน 1 สมาชิก" • เกิดการขยายแนวคิดกองทุนวันละบาทสู่โรงเรียน • เครือข่าย 6 มัสยิด ในตำบลเข้ามาช่วยขยายแนวคิดเรื่องกองทุน • กองทุนได้รับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ โดยเฉพาะระบบฐานข้อมูลสมาชิก
ทะเลนอก	• อยู่ระหว่างการทดลองทำแก๊สชีวภาพในครัวเรือน

“ตัวฉันเองเป็นชาวนา รักการทำนา อยากให้การทำนาอยู่คู่กับ เกาะสุกรตลอดไป ฉันจึงสอนลูกให้รู้จักทำนา พอมีโครงการมีโครงการเกี่ยวกับเรื่องทำนาเข้ามา ฉันจึงดีใจมาก และเต็มใจ เข้าร่วม”

จ๊ะมีนา ทีมชุมชนเกาะสุกร

ผลที่เกิดขึ้น: เกิดกลไกต่อตนเอง

ผลที่เกิดขึ้น: เกิด**กลไก**ต่อเนื่อง

เกิดการรวมตัวกันของคนในชุมชน
เพื่อเป็น “**กลไก**” การจัดการที่
ต่อเนื่อง

จากการดำเนินงานพบว่า “**กลไก**” ในโครงการนี้มี 3 ลักษณะ

ลักษณะของ กลไก	รายละเอียด
เสริม กลไก เดิมที่มีอยู่แล้ว	<ul style="list-style-type: none">•กลุ่มกองทุนวันละบาท ต.กำพวน•สภาองค์กรชุมชนตำบลขอนแก่น•สภาเด็กเยาวชนตำบลคลองชีล้อม•กลุ่มเกษตรบ่อเจ็ดลูก•กลุ่มสตรีบ้านหาดยาวเจ้าไหม•กลุ่มสตรีบ้านบุโบย
สร้างให้เกิด กลไกใหม่	<ul style="list-style-type: none">•เครือข่ายชาวนา และกองทุนชาวนาตำบลเกาะสุกร•กลไก 6 ฝ่ายอ่าวทุ่งนุ้ย•กลุ่มน้ำปลาบางกล้วยนอก
เชื่อมโยงกับ กลไกอื่น	<ul style="list-style-type: none">•อปท.ในพื้นที่•หน่วยงานรัฐ อาทิ ป่าชายเลน พลังงานจังหวัด พมจ.•สถาบันการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนในพื้นที่ ราชมงคล มอ.•แหล่งทุน ได้แก่ พอช. สสส. สกว.

แนวทางการดำเนินงานระยะที่ 2

แนวทางการดำเนินงานระยะที่ 2

1. พัฒนาชุมชนเดิมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ใช้ชุมชนบริหารจัดการตัวเองในระยะที่ 1 พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชนอื่นที่สนใจ
2. พัฒนาศักยภาพชุมชนเดิมให้สามารถบริหารจัดการตัวเองได้หลากหลายมากขึ้น เป็นการขับเคลื่อนต่อในพื้นที่เดิม ภายใต้โจทย์ใหม่ที่ยกระดับ และครอบคลุมมิติต่าง ๆ ในชุมชน โดยใช้กลไก และฐานทุนเดิมที่สร้างไว้จากระยะที่ 1
3. ขยายผลเชิงประเด็นเพื่อสร้างพื้นที่รูปธรรมใหม่
นำบทเรียน และชุดความรู้เชิงประเด็นที่ได้จากงานระยะที่ 1 ไปขยายผลต่อในพื้นที่อื่น เช่น ความรู้ประเด็นการจัดการพื้นที่ทางทะเล การจัดการทรัพยากรชายฝั่ง การเกษตร เพื่อการพึ่งตนเอง การจัดการกองทุนเพื่อคนด้อยโอกาส เป็นต้น